

[A. M. Hansen.]

vist til at sende deres Børn til Folkeskolen, er et levende Ønske om nu at faa denne Reform gennemført. Den nye Lov, hvorved man tager Hensyn til de stedlige Forholds forskellige Karakter, vil kunne danne Grundlag for en Folkeskole, som paa fyldestgørende Maade kan løse de Opgaver, som Tiden og Udviklingen kræver løst.

Jeg er klar over, at det havde været det bedste, hvis Loven udgik fra en enig Rigsdag, men det har jo ikke været muligt at opnaa Enighed til Trods for al den Imødekommehed, der er vist saavel fra Ministerens som fra Regeringspartiernes Side. Vi maa derfor haabe — og det er min faste Overbevisning, at det er Tilfældet —, at Stemningen ude i Landet er anderledes end den, der er kommet til Orde fra Oppositionspartierne under Udvalgsbehandlingen. Jeg anbefaler, at vi vedtager dette Lovforslag med de af Flertallet foreslaaede Ændringer, og jeg udtaler det Haab, at Loven maa blive til Gavn og Glæde for Danmarks Befolkning og den opvoksende Slægt.

Hartel: Vi skal ikke bestride, at Ministeren har udfoldet væsentlige Bestræbelser for at naa frem til Enighed i denne Sag, men vi gaar ogsaa ud fra, at naar Ministeren har optaget Ændringer i det Omfang, der her er Tale om, er det, fordi han mener, at disse Ændringer betyder en væsentlig Forbedring af Forslaget. Jeg paaskønner i øvrigt ogsaa den Tone, hvori den ærede socialdemokratiske Ordfører fremførte sine Betragtninger her ved Sagens anden Behandling. Tiden er utvivlsomt moden til Gennemførelse af en Nyordning af vort Skolevæsen, og Befolkningen venter sikkert ogsaa paa, at der skal komme et Resultat; men paa den anden Side er det ogsaa givet, at det danske Folks ganske overvejende Flertal staar paa det Standpunkt, at det skal være en klart udtalt kristen Skole og en Nyordning paa kristent Grundlag, der skal gennemføres.

Den ærede radikale Ordfører sagde før, at det kun var Formaliteter, der skilte Oppositionen fra Regeringspartierne paa dette Punkt. Jeg kan ikke godkende denne Betragtning. Hvis det var Formaliteter, burde man havde set bort fra Smaating, men der er en væsentlig Forskel paa, om Kristendomsundervisningen, som det nu sker, kun nævnes tilfældigt og en passant i Lovens første Paragraf, eller om der i Stedet for klart og tydeligt staar, at den

Skoleordning, som skal gennemføres, hviler paa kristen Grund.

Her er der en meget væsentlig Forskel, og det vil jeg gerne have fastslaet saa stærkt som muligt, og det er ogsaa Grunden til, at vi føler os mest tiltalt af den Form, som Formaalsparagraffen har faaet i den konservative Affattelse. Venstres Ændringsforslag paa dette Punkt siger vel det samme, men det er formelt set knap saa godt affattet som det konservative, og derfor vil vi ved Afstemningen give vor Stemme til det fra konservativ Side stillede Ændringsforslag om Formaalsparagraffens Affattelse.

Hvis Flertalspartierne her i denne Sal virkelig mener, at det er en kristen Skole, der skal opbygges og videreføres, vil jeg meget henstille, at man indgaar paa en Formulering af Formaalsparagraffen efter de Tanker, som er nedlagt i Mindretallets Forslag. Det er jo inddertid muligt, at Forslaget ved Sagens Behandling i det andet høje Ting — vi har jo for nylig set et Forslag vende tilbage fra det andet høje Ting i en saadan Skikkelse, at Flertalspartierne her i Salen anerkendte, at det var blevet bedre — kan komme til at undergaa en saadan Forbedring, at det faar en Affattelse, som vi kan tiltræde.

Jeg har tidligere fremhævet, at vi har vore Tvivl med Hensyn til en egentlig Undervisning i Morallære i Skolerne, naar den ikke bygger paa et religiøst Grundlag, og derfor udtalte jeg mig i sin Tid imod, at der i Lovens § 53 benyttedes et saa taaget Udtryk som: „almindelige moralske Begreber“. Jeg ser til min Glæde, at den højtærede Minister nu har erstattet dette med „almindelige Regler for Livet i et ordnet Samfund“. Det er selvfølgelig ogsaa en solid Mundfuld, men det er dog ikke af saa indefinerbar Karakter som det andet, og jeg maa derfor anse det for en Forbedring. Jeg beklager, at Venstremindretallet i sit Forslag har opretholdt denne mærkelige Betegnelse „almindelige moralske Begreber“, men jeg vil indrømme, at den er jo noget mere paa sin Plads dér, idet hele Forslaget nøjere er knyttet til en bestemt religiøs Grundanskuelse som Basis for Undervisningen i vort Land. Derfor savner den ikke i samme Grad Berettigelse, som den gør det, naar man forlygtiger det religiøse Element ved Skoleundervisningen og i Lovens Formaalsparagraf.

Efter § 6 gives der Befolkningen Lejlighed til at udtale sig, før et Skoleforbund mellem to Kommuner oprettes. Denne Bestemmelse kan vi tiltræde.